Minőségi oktatás rendszerének szempontjai

- Mitől lesz hatékony egy oktatási rendszer?
- Milyen igényeknek kell megfelelni és milyen nehézségeket kell leküzdeni a mindennapok során?
- Kik a kulcsszereplői ezeknek a folyamatoknak és nekik milyen elvárásaik vannak a rendszerrel szemben?
- Mik a jelen legégetőbb társadalmi problémái az oktatásban és az oktatáson túl?

A mellékelt ábra közel sem teljes, de ezek mentén is látszik, hogy hány érdeket és szempontot kell figyelembe venni az oktatási rendszer és azok főbb szempontjainak kiválasztásánál.

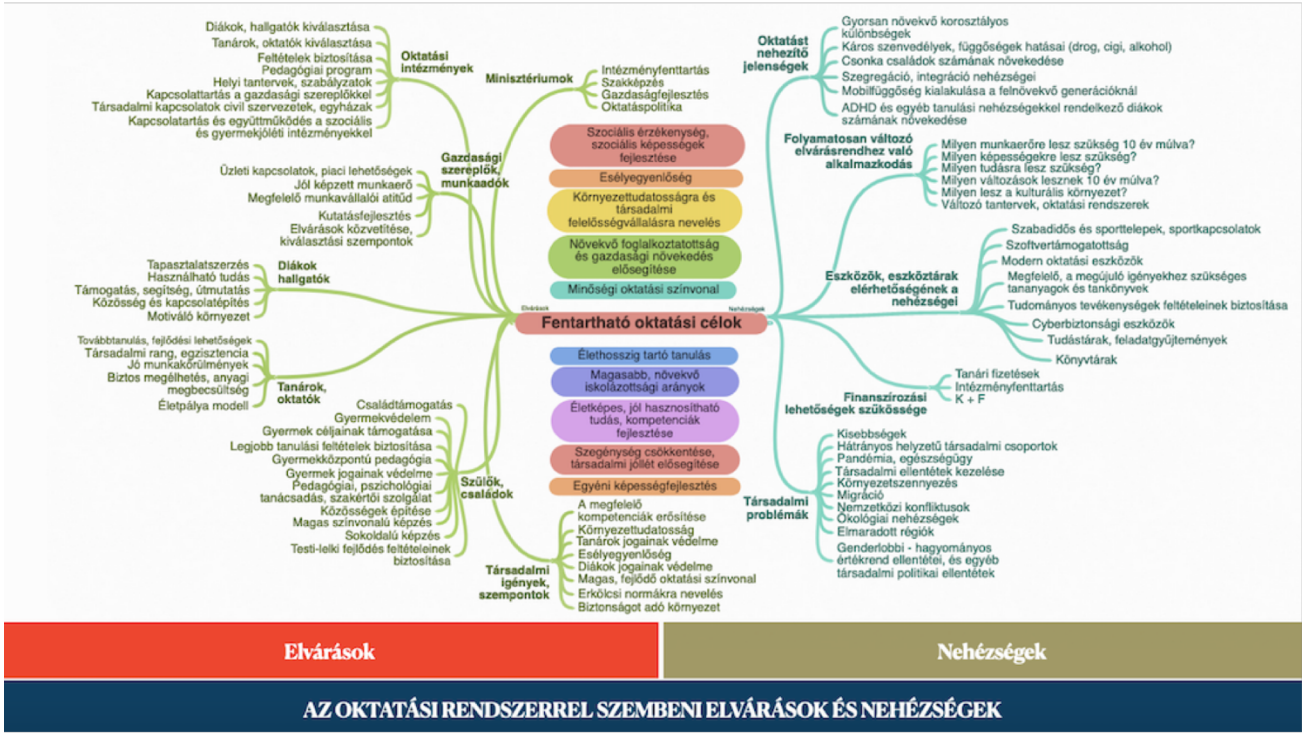

2015 őszén az ENSZ kongresszusa egy javaslatcsomagot fogadott el, melyben meghatároztak 17 fentartható fejlődési célt és 169 alcélt. (A javaslatcsomag eredeti címe: Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development.) Ennek a 17 célnak a 4.ik pontja a minőségi oktatás.

Ha az oktatás világára próbáljuk meg lefordítani a fenttartható fejlődés gondolatait, akkor az első kérdés az, hogy milyen erőforrásokra tudjuk ezt értelmezni. Az **emberi tőke**, vagy szellemi tőke gyarapítása nyilván a jobb döntéseinket, hatékonyabb munkavégzésünket, jobb termelékenységünket eredményezheti, melynek az eszköze az **oktatás**. Mindenki, aki tanul és ennek érdekében feláldozza pénzét, idejét a jövőjébe fektet be annak reményében, hogy mindez számára később megtérül. Van azonban az erőforrásoknak egy másik vetülete is a közösségekben rejlő erőforrások. A **társadalmi tőke** mindazt jelenti, melynek segítségével egy közösség, társadalom sikeresebben old meg bizonyos problémákat, vagy hoz létre újabb javakat, melynek legfőbb eszköze a **nevelés**. Ha a közösség felismeri a valós problémákat és képes azokat felelősségteljes módon megoldani a fenttartható fejlődési célok jobban érvényesülnek, és hosszútávon biztosítható a társadalmi jólét. Ennek egyik legfontosabb elemei az oktatás és a nevelés, így nem kérdés ennek kiemelt jelentősége és hasznossága. Az oktatási rendszer megfelelő működése érdekében komoly erőforrásokat kell befektetni annak kiépítésébe, folyamatos fejlesztésébe és üzemeltetésébe is.

Az ENSZ javaslatcsomagjában, mely a globális helyzetet vette alapul, a 4. számú célnak (mely az oktatás) 10 alcélja van, melyek az alábbiak:

> **4.1** 2030-ig gondoskodjon arról, hogy minden lány és fiú elvégezze az ingyenes, méltányos és minőségi alap- és középfokú oktatást, ami releváns és hatékony tanulási eredményeket eredményez
>
> **4.2** 2030-ig biztosítsa, hogy minden lány és fiú hozzáférjen a minőségi kisgyermekkori fejlesztéshez, gondozáshoz és az óvodai neveléshez, hogy készen álljon az alapfokú oktatásra
>
> **4.3** 2030-ig minden nő és férfi számára egyenlő hozzáférést kell biztosítani a megfizethető és minőségi műszaki, szakmai és felsőfokú oktatáshoz, beleértve az egyetemet is
>
> **4.4** 2030-ig jelentősen növelje azoknak a fiataloknak és felnőtteknek a számát, akik rendelkeznek a foglalkoztatáshoz, a tisztességes munkához és a vállalkozói készséghez kapcsolódó megfelelő készségekkel, beleértve a technikai és szakmai készségeket is

4.5 2030-ig szüntesse meg a nemek közötti egyenlőtlenségeket az oktatásban, és biztosítsa a sérülékenyek, beleértve a fogyatékossággal élő személyek, az őslakosok és a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekek számára az oktatás és a szakképzés minden szintjéhez való egyenlő hozzáférést

4.6 2030-ig gondoskodjon arról, hogy minden fiatal és a felnőttek jelentős része - mind a férfiak, mind a nők - elsajátítsa az írástudást és a számolást

4.7 2030-ig biztosítsa, hogy minden tanuló elsajátítsa a fenntartható fejlődés előmozdításához szükséges ismereteket és készségeket, többek között a fenntartható fejlődésre és a fenntartható életmódra, az emberi jogokra, a nemek közötti egyenlőségre, a béke és az erőszakmentesség, a globális kultúra előmozdítására irányuló oktatás révén. A globális polgárságnak és a kulturális sokszínűségének és a kultúra fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásának megbecsülése.

4.a Olyan oktatási létesítmények építése és korszerűsítése, amelyek gyermek-, fogyatékosság- és nemi szempontból érzékenyek, és biztonságos, erőszakmentes, befogadó és hatékony tanulási környezetet biztosítanak mindenki számára

4.b 2020-ig jelentősen globálisan növelje a fejlődő országok, különösen a legkevésbé fejlett országok, a kis szigeteki fejlődő államok és az afrikai országok számára elérhető ösztöndíjak számát a felsőoktatásba való beiratkozáshoz, ideértve a szakképzést és az információs és kommunikációs technológiát, a műszaki, a mérnöki és a tudományos programokat a fejlett országokban és más fejlődő országokban.

4.c 2030-ig jelentősen növelje a képzett tanárok kínálatát, többek között a fejlődő országokban, különösen a legkevésbé fejlett országokban és a kis szigeti fejlődő államokban folytatott tanárképzés terén folytatott nemzetközi együttműködés révén

Az ENSZ fejlődési céljai globálisan értelmezhetők, és a hangsúly az esélyek kiegyenlítésén, az elmaradottabb országok, régiók felzárkóztatásán volt. Azáltal, hogy világszinten nőnek az iskolázottsági, képzettségi mutatók, világszinten mérve javul az emberek életminősége, és kilátásaik a jövőre nézve.

A fentebb meghatározott fejlődési célok jól értelmezhetőek lokálisan is, ahol aztán a globális célok mentén, de mindig helyben kell megvalósítanunk a fejlődési célokat. Ugyanakkor az is kérdés, Magyarországon belül hogyan értelmezhető a fenttartható fejlődés az oktatásban? Mitől lesz hatékony egy oktatási rendszer? Milyen igényeknek kell megfelelni és milyen nehézségeket kell leküzdeni a mindennapok során? Kik a kulcsszereplői ezeknek a folyamatoknak és nekik milyen elvárásaik vannak a rendszerrel szemben? Mik a jelen legégetőbb társadalmi problémái az oktatásban és az oktatáson túl?

Források:
http://eionet.kormany.hu/a-fenttarthato-fejlodes-fogalma
http://acta.bibl.u-szeged.hu/32225/1/tdk_107-119.pdf
https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld
https://sdgcompass.org/wp-content/uploads/2016/10/SDG_Compass_Guide_Hungarian.pdf
https://sdgs.un.org/goals/goal4